

*Яковенко О.Е., ст. гр. ФКфе-11
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕА і Ф Дедіков О.І.
(Державний ВНЗ «Національний гірничий
університет», м. Дніпропетровськ, Україна)*

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Значення бюджетної системи країни полягає в загальнодержавному регулюванні економіки (шляхом створення умов для зростання рівня суспільного добробуту та забезпечення соціальної справедливості; стимулювання розвитку виробництва, підтримки пріоритетних для економіки галузей господарства; через сприяння макроекономічній стабілізації, а також у впливі на фінансові можливості адміністративно-територіальних одиниць. Із виходом економіки країни з кризового стану особливого значення набуває саме підтримка розвитку територій.

В нинішніх умовах актуальним стає побудова такої бюджетної системи, яка передбачала би справедливе вирівнювання фінансових можливостей адміністративно-територіальних одиниць, сприяла би раціональному використанню природних та трудових ресурсів, стимулювала розвиток виробництва з одночасним обмеженням рівня екологічного навантаження на навколишнє природне середовище, спонукала б місцеві органи влади до пошуку додаткових резервів збільшення надходжень до бюджету з їх територій.

Нині існує достатня кількість виняткових випадків, передбачених законами, через які держава втручається у процес складання, затвердження і виконання місцевих бюджетів:

- перше протиріччя простежується в тому, що складання та виконання районних і обласних бюджетів здійснюється саме органами державної влади, а не власними виконавчими органами, які не створено;

- участь держави у формуванні доходів місцевих бюджетів через гарантування дохідної бази, достатньої для забезпечення населення послугами на

рівні мінімальних соціальних потреб. Проте у випадках, коли доходи від закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків та зборів перевищують мінімальний розмір місцевого бюджету, держава вилучає із місцевого бюджету до Державного бюджету частину надлишку в порядку, встановленому законом України «Про Державний бюджет України на поточний рік» (ст. 62);

- здійснення державного контролю за легітимним, доцільним, економним та ефективним витрачанням коштів та належним їх обліком. Тобто держава надає право органам місцевого самоврядування спочатку самостійно визначати напрями використання коштів їх місцевих бюджетів, але залишає за собою право вирішувати наскільки ефективно та економно вони витрачені;

- самостійність місцевих бюджетів завжди обмежувалась і продовжує обмежуватись і під час процесу затвердження їх бюджетів. Це обмеження було регламентовано Законом України «Про бюджетну систему України» та на сьогоднішній день Бюджетним кодексом України. Йдеться про існуючу залежність прийняття рішення про місцевий бюджет будь-якого рівня влади від затвердження рішення про місцевий бюджет вищого рівня влади.

На необхідності проголошення курсу посилення децентралізації державного управління, а втім і бюджетних ресурсів акцентують свою увагу багато політиків, практиків та науковців, її вимагає і економічна ефективність. У цьому контексті фінансова децентралізація повинна передбачати одночасно як реальне право кожної території проводити власну соціально-економічну політику, яка б враховувала інтереси мешканців певної адміністративно-територіальної одиниці та мала на меті ефективне використання місцевих ресурсів, так і забезпечувати виконання загальнодержавних функцій та завдань органами місцевого самоврядування без протиставлення загальнодержавних та регіональних інтересів.

Список літератури:

1. Бюджетний кодекс України. – К. : АТІКА, 2006. – 65 с.